

jelvénye alatt szintén a magáévá kell tenni.

A magyar munkás védelme legelőszőr abban nyilvánul, ha a gazdának, munkásnak egyaránt lelkiismeretlen, izgatónak, a szegény népen élőködő, agitátort, aki az önzetlenség zászlaját lobogtatva népboldogító eszméinek hirdetésével a birtokos és munkás megkárosítása folytán saját zsebére dolgozik, lehetlenné tesszük.

Pedig a mi magyar munkásnépünkben egy csöpp hajlam sincs a szociálizmusra. A hatása az izgatónak ígértetésének a közelmúlt és ebben tapasztalt szociális mozgalmakban csak annyiban nyilvánult, a mennyiben a varázslatos hiu eszmékkel a csekély műveltségű nagy néptömegekre mindenkor, mindenütt hatni lehet. Mélyebb gyökeret a szociálizmus a magyar nép szívében verni nem tud.

Arisztokratikus faj a magyar faj, minden ízében, minden rétegében. És hiszem, hogy ez a faj jelleg óvta meg évszázadokon nemzeti életünket minden megrázkódástól, míg más népek ezalatt a feledés tengerébe sülyedtek. Igen jellemző, hogy a magyar parasztban a nemzeti arisztokratikus érzés erősebben van kifejlődve, mint a magasabb társadalmi rétegekben.

Ennek a közéletben számtalan megnyilatkozását látjuk, de már halhatatlan irónk Vas Gereben is felemlíti, hogy a községi bíró a mogyoró-fapálcát az utcán mentében azért tartotta folyton a hóna alatt, hogy az utána kullogó kisbírót magától tisztos távolban tartsa. Az ország sok változáson ment keresztül a legutóbbi évtizedek alatt gazdaságilag, társadalmilag, de a magyar nép jellege alig változott. Minden magyar paraszt-

nak ott rejtőzik lelke legmélyén az előkelőség vágya.

Az minden ideája, hogy ő házzal, földdel bírasson. Vagyoni helyzeténél fogva a községben irányadó szerepet vihessen, a községi képviselőben szóval bírasson. Ez magyarázza meg a földéhségét is, de irányító egyszersmint az Amerikába való kivándorlásra is. Az amerikai vállalatok kiveszik ugyan a testből a velőt és mint rom érkeznek vissza a haza földjére, de a köszönbánya legmélyén vagy a kohók fullasztó hőségében is szeme előtt ragyog, hogy tőkét gyűjtve, egykor falujában földbirtokos lehessen.

Ilyen népnél, a hol a föld szeretete a kiváltságra törekvés annyira összeforrott lelki világával, ott a szociálizmusnak talaja nincs. Különösen annak, a mely egyenjogúságot, vagyonközösséget hirdet. A nemzetköziséget hirdetni itt nálunk legfeljebb azok vállalkoznak, kik a magyart nem ismerik és idegenből szakadtak köztünk, és egy nemzet sem akarja magáénak vallani őket!

Tehát midőn a tulipánt szívünk fölé tűzzük, forrja át lelkünket ama magas, hazafias kötelesség érzete, a mely magában foglalja a magyar munkásnép védelmét, a hazai ipar pártolását és ekkor fog virulni a magyar haza boldogítására szíveinkben a legszebb tulipán.

Kaczvinszky Andor.

Az új helyzet.

Bármennyire érdeklődik is az ország közvéleménye az új kormány minden ténykedése iránt, a figyelmet ezekben a napokban a választási mozgalmak kötik le, amelyekkel a maguk helyén foglalkozunk. A választásokat megelőzőleg már csak egy nevezetes eseménye

lesz a politikai életnek, az új főispánok kinevezése.

Részletes tudósításunk a következőkről számol be:

Miniszterek a királynál.

Andrássy és Pobónyi tegnap délelőtt Bécsbe érkeztek. A belügyminiszter délután 1 órakor, az igazságügyminiszter pedig fél 2 órakor volt audiencián. Ő felsége kegyesen fogadta őket és hozzájárult előterjesztéseikhez. A kinevezéseket jóváhagyta.

A hivatalos lap mai, vagy holnapi száma hozza Hadik János gróf belügyminiszteri Günhter Antal dr igazságügyminiszteri államtitkári kinevezését, valamint Kaffka Lászlónak az egykor rettegett belügyminiszteri államtitkárnak fölmentését.

A miniszterek Zichy Aladár gróf Ő Felsége személye körüli miniszterrel ebédeltek, majd 5 órakor haza utaztak Budapestre.

Az új horvát miniszter.

Az Obzor értesülése szerint Rakoczy Sándor a báni tábla elnöke lesz az új horvát-szlavon dalmát miniszter.

Széchenyi Viktor gróf.

Ismeretes, hogy Fejérmegye és Székesfejérvár főispánjává Széchenyi Viktor gróftól szemelték ki az illetékes politikai faktorok. Hir szerint a király nem járult ehhez az előterjesztéshez, miután Széchenyi a közelmúltban letette a tiszti bojtot a hazafiatlan darabantormány vérlázító erőszakoskodása idején.

Hajnalodik — alkonyodik.

Geguss Gusztáv, akinek igazságügyminisztersége ugyancsak Tiszavirág életű volt, tegnap tette le Bécsben a titkos tanácsosi esküt.

A tanítók Apponyinál.

Az Eötvös-alap 250 tagu deputációja tegnap tiszteleggett Apponyinál. Az új kultuszminisz-

Valami siket, nehéz nyugalom feküdt a levegőre, még a tenger morajlása is tompábban, üresebben hangzott. Szinte bántó volt az emberi beszéd, mikor a gróf újra megszólalt.

— Képzeld magad az én helyzetemben. Egyedül éltél az élet az undorodásig jóllakott mindennel, amit az emberek élvezetnek hívnak, hogy szép nevet adjanak azoknak a sivárságoknak, amelyeket a testük kíván meg, de amelyeken a lelkük fetreng végig. Egy tiszta, kedves jószágot vezet utadba, akinek a mosolya felüdít, aki lecsókolja homlokodról a gond redőit; az egész étleteddel csüggsz rajta. Vissza vagy adva önmagadnak, az életnek. Új boldogságodban azt hiszed, hogy te oldottad meg az élet problémáját.

A másik a pohara után nyult és kiitta egy hajtásra. Aztán ideges türelmetlenséggel mondta:

— Beszéljünk valami egyébről, te tudod, hogy én megrögzött aglegény vagyok. Nem tudom én magam ilyen helyzetekbe beleképzelni.

— De hallgass meg legalább! Mondjuk hát, hogy ha szeretnéd a feleségedet és egy napon, a saját otthonodban, vagy másutt akárhol, egy idegen férfi karjaiban találnád. — Fázol Jaques? — Nesze vedd ezt a takarót...

Nos hát ha így volna, ha bizonyossága lenne a sejtelméd, hogy megcsal az asszony, mondd, mit tennél akkor Jaques?

A másik a gyufa után nyult, hogy rágyújtasson. Talán idegesség volt, talán szórakozottság, hogy a gyufát meggyújtatlanul dobta el, mikor beszélni kezdett:

— Különös, — szólt pár pillanatnyi kínos csönd után, — te olyan nagyon különös vagy ma este, John. Hagyd ezeket az agrémeket, beszéljünk valami más egyébről. Apropos! Hallottad a legutóbbi stokholmi botrányt? A szép M.-né megszőktetését?

— Látod, Jaques — válaszolt a gróf bizonyos enyhe szomorúsággal — egy válopör mindig botrányon jár. Pedig néha nehéz szívvel válnunk meg az asszonytól, akit szerettünk akkor is a ballépés után. Talán megtudnánk neki bocsátani is. És hátha az asszony esábitójában a legjobb barátodat ismernéd fel — például ha én lennék a feleséged szeretője — mondd, Jaques, mit tennél akkor? Ne érts félre, kérlek; ezek csak olyan agrémek, üres feltevések, de hát én olyan sokat gondolkoztam már felőlök az utóbbi napokban.

A másik fölállott és a hangja tompán, rekedten jött fel a torkán, amint mondotta:

— Azt kérdezed, hogy mit cselekednék? Megölném! Megölném! Hallod, John? ...

A villanylámpák hirtelen kialudtak s a sötétben tapogatózva kereste az egyik férfi keze a másikét.

— Jaques! Hallottad te már, hogy egy asszony, ha egy napra a városba megy látogatni egy barátjához, vagy ruhát próbálni a szabónőjénél — hallottad már, hogy az az asszony magával vigye minden ékszerét, minden emlékéjét? Hallod, Jaques? Mindenét magával vitte, még azt a karperecet is, amit te adtál neki ajándékba, mindent, mindent, csak azt nem, amit tőlem kapott. Csak az én emlékeimet hagyta itt nálam. Csak az nem kellett neki, ami én reám emlékeztette volna. Hiszed te Jaques, hogy az az asszony holnap ismét visszatér hozzám? Hiszed Jaques? ... Hiszed? ...

A másik hallgatva, magába rogyva ült helyén, fejét kezébe hajtva.

— Jaques! Barátom, szólj egy szót hozzám! Mondd, hogy visszajön. Istenem, hát hogy hagyhatna el engemet?! A leveleimet, minden emlékeimet itt hagyta... nem kellett neki! ...

A másik reszkető kezekkel nyult barátja keze után.

LEBOVITS és WEISZ angol divat férfiszabó cég

szives tudomására adja nagyrabecsült vevőinek és a nagyérdemű közönségnek, hogy a tavaszi idényre a legújabb és legdivatosabb angol, skót és Homespon, valamint angol-doublé mellénykülönlegességgel megérdemelt kiváltsággal, a legjobb kiszolgálásról gondoskodik.

kezték, a mely raktár és választékban a nagyérdemű közönség rendelkezésére áll. Előnyös ruhabérlés-táblákkal a cég szívesen szolgál, a legjobb kiszolgálásról pedig a cég eddigi jó hírneve is kezeskedik. — A m. t. vevőink és a t. közönség további pártfogását tisztelettel kéri.

Lebovits és Weisz angol divat férfiszabó cég NAGYVÁRAD, Fő-utca, zárda-épület. — Városi és vidéki telefon az. 161.

ter ünnepélyesen megígérte, hogy a tanítószáz érdekeit mindenkor méltányolni fogja.

Gyászvitézek alamixsnája.

A Fejérváry-kormány hír szerint a főispánjaival összehívatta a múlt héten azokat a vármegyei tisztviselőket, akik — elég szegyenletesen — melléje állottak az alkotmányos küzdelem napjaiban és megígérte a főispánok szájjával, 1907. december végéig félévi részletekben megkapják fizetésüket. A gyászvitézek, akik most kimultak a dicsőségből — be akarják pörölni a Wekerle-kormányt. Tchetik.

A proklamáció.

A Nap folytatja szenzációs utazását az ismeretes elmaradt proklamáció körül. Most azt közli, hogy Kristóffy a proklamáció érdekében körrendeletet szándékozott intézni az összes választókerületek székhelyére, meghagyva a kiáltvány plakatirozását, azzal a büntető klauzulával, hogy aki letépi a plakátokat, 8 napig terjedhető elzárással sújtható.

A zalai fekete tábla.

Zalavármegye törvényhatósági bizottsága Csértán Károly alispán elnöklete alatt szerdán rendkívüli közgyűlést tartott. Az új miniszterium kinevezésének felolvasását frenetikus taps és éljenzés között vették tudomásul. Majd egyhangulag elhatározták, hogy az új kabinetet üdvözlik.

Az ülés végén Eitner Zsigmond volt képviselő indítványozta, hogy a közgyűlés késztesse el azon fekete táblát, melyre sárga betűkkel véssék be azok neveit, kik hazafiatalanul viselték magukat. A közgyűlés elhatározta, hogy ebben a kérdésben a következő gyűlésen fog érdemleges határozatot hozni.

— John higj nekem! . . . Vissza fog jönni . . .

Fálállott, magára dobta a kabátot.

— Hited ez, Jacques?

— Hitem! Es holnap az én kufferemet sem találod a helyén. Lásd . . . valami fájdalom, valami mély bánat reszketett a hangjában, mikor szólt — én amolyan vad vándormadár vagyok. Itt ősz van, én hát tovább megyek. Talán nem látjuk egymást soha viszont . . . Emlékezz arra, amit mondtál . . . a barátság önmegtadadásból van alkotva . . . Isten vedled!

Megtordult és elsielt. A másik sokáig követte a tekintetével, amíg csak el nem veszett alakja a sötétben.

Másnap egy büszke kutter fordult ki a kikötőből és belefurta orrát az észak fölülvő hullámokba. Vajjon mi üzi arra a jeges, sötét világok felé?

A táviró hivatalban pedig egy üzenetet kopog a gép:

Grótné! Elhagyom a partokat, visszatérek a vizekre. Jobb lesz az ugy nekem; és talán önnek is.

Városi közgyűlés.

— Első nap. —

Minden zajosabb incidens nélkül, bár élénk vitatkozásokkal ment végbe tegnap Nagyváradi város közgyűlésének első napja.

Különösen a Fő-utca aszfaltozása és a villamos vasut menetdíjának megállapítása kellett nagyobb vitát.

Semmi által sem látjuk azonban indokolva azt, hogy az interpellációk után is folytassák a közgyűlést. A szabályrendelet szerint az interpelláció az első nap utolsó tárgya. A bizottság tagjai tehát nyugodtan eltávoznak s nem gondolják, hogy még százerek felett határoz a közgyűlés azután. Így volt tegnap is. A Gancziczeg ajánlatát már igen csekély számú városatyá tárgyalta.

A közgyűlés lefolyása különben a következő volt:

Rimler Károly polgármester elnökölt.

Jelen voltak:

Dr Bozóky Alajos, Bozóky Béla, dr Döry Ferencz, Röllich János, Hlatky Endre, dr Hoványi Géza, dr Hoványi Gyula, dr Károly Irén, dr Konrád Márk, Kiss Dávid, Mezey Mihály, dr Adorján Emil, dr Altmann Jakab, Balogh Döme, Beczkay Lajos, Czeglédy Sándor, Czeglédy Jeremiás, Cser János, Fényes Manó Déry János, Feldmann Izidor, Gábel Jakab, Heller Ede, Lövenstein Zsigmond, Nozák Rezső, Papp Miklós, dr Pácz Sándor, Sipos Orbán, Stark Gyula, dr Stokker József, Szokolay Tamás, dr Várady Zsigmond, dr Kecskeméti Lipót, Mihelffy Adolf, dr Radó Ignác, Schwartz Izidor, Schütz Albert, Stern Herman, Széles Lajos, dr Vucskics Gyula, Weisz Károly. Röllich Lajos, dr Tóth Ferencz, dr Weisz Márton, Anfricht Mór, ifj. Berger Sámuel, Fleischacker Gyula, dr Grósz Menyhért, dr Gyémánt Jeű, Incze Lipót, Köblös Ferencz, dr Kurländer Ede, Levitter Miksa, dr Munk Béla, Mihelffy Pál, Molnár Lajos, dr Moskovits József, dr Moskovits Miklós, Nyiry György, Papp György, Poyvár János, Pékánovits Imre, Rendes Vilmos, Rendes Sztör, ifj. Rimanczy Kálmán, Sebestyén Lajz, dr Sonnenfeld Zsigmond, dr Schveiger Ede, Ternyei Antal, Bordé Ferencz, dr Istvánffy István, Juricskay Barnabás, Gerő Ármán, Komlóssy József, Darvassy Lajos, Lukács Ödön, Dus László, Sztarill János, Szántó Lajos, dr Baróthy Akos, Ragány János, Szűts Géza, Markovits Sámuel, Papolczy Ferencz, Jablonszky Emil, Lakos Lajos.

A megnyitás után felolvasták a polgármester havi jelentését, amelynek főbb adatait már közöltük. Tudomásul vették s ezzel kapcsolatban a Nagyváradi Takarékpénztárnak az árvaház javára adott 100 kor. és a szegény alapnak adott 50 koronáért, a Központi Takarékpénztárnak pedig az árvaház részére adott 50 koronáért köszönetet szavaztak.

A kormány üdvözlése.

Felolvasásra került dr Wekerle Sándor miniszterelnök leirata, amelyben a kormány kinevezését tudatja.

A városi tanács a leiratra vonatkozólag a következő javaslatot terjesztette a közgyűlés elé:

Nagyváradi város törvényhatósági bizottsága hazafias lelkesedéssel őszinte örömeinek ad kifejezést, hogy a király és a magyar nemzet között a béke megkötött s ő Felsége által az alkotmányos rend helyreállítása céljából a magyar országgyűlés összehívattott s a felelős m. kir. kormány kinevezetett s midőn a m. kir. miniszterelnök utján a ma-

gyar kormányt állásának elfoglalása alkalmával üdvözli, egyszersmind biztosítja, hogy ő Felsége által a kormány elé tűzött feladatok megoldásában, hazánk fejlődésére irányuló alkotmányos működésében támogatni hazafias kötelességének tartja. — Miről a magyar kir. miniszterelnök feliratilag értesítettik.

Dr Adorján Emil szólott a javaslatához. A 48-as párt nem szokott kormányokat üdvözölni. De most elfogadja a javaslatot, mert a kormányban három olyan kiváló férfi van, akik hivatva vannak a nemzet óhaját beváltani. Programjában van az általános titkos választói jog behozatala. Hiszik, hogy a kormány beváltja programját. Mig ezen az alapon fog működni támogatják. Az erószak kora letűnt. Rámutat az utóbbi politikai harcokra, amelyek a városházán lefolytak s reméli, hogy mosmár a közigazgatásnak szentelik tevékenységüket. Ehhez ő is igéri közreműködésüket.

Dr Hoványi Gyula ezeltől két évvel mondotta itt, hogy a nemzet jogtisztelete és a királyi alkotmányos érzelme kifogja vezetni az országot abból a szerencsétlen helyzetből, a melybe november 18-án jutott. Mint a 67-es alap hive, szívből üdvözli az új kormányt.

A tanács javaslatát tudomásul vették.

Az aszfalt-ügy.

A Fő utca aszfaltozásának kérdésében a tanács előterjesztette mindazokat, amiket már ismer a lapokból a közönség. A társaság a tanács által megállapított pótszerződést nem akarja aláírni, miért is javasolja, hogy ha a pótszerződést a vállalkozó 48 óra alatt nem írja alá, a szerződést bírói közbelépés nélkül bontsa fel a tanács s a munkálatokhoz szükséges berendezéseket távolítsák el.

Dr Radó Ignác sajnálatosnak tartja, hogy egy magyar iparvállalattal esett meg ez a kellemetlenség. A vállalkozó szakértői követték el a hibát, de azért ne üssék agyon. Mig a városnak kára nincs, ne tegyenek oly erős megtorlást. A szerződés a városnak elég biztosítékot nyújt. Csak a rossz burkolat újjáöntését követeljék.

Mihelffy Adolf nem látja világosan a kérdést, azért ne határozzanak most, hanem adják ki az ügyet egy ad hoc bizottságnak. A késelelem nem okoz kárt a városnak.

Hlatky Endre szintén sajnálja, hogy egy magyar társasággal esett meg a baj. A város csak addig menjen a jog megvédésében, míg másnak kárt nem okoz vele. A város jogát, azonban meg kell védeni. Rámutat, hogy egy per esetén minő következmények állhatnak elő. Indítványozza, hogy adják ki az ügyet a jogügyi szakbizottságnak. Esetleg, ha sürgős az ügy, rendkívüli közgyűlésen is lehet tárgyalni.

Dr Hoványi Géza szerint nem lehet közbömbös, hogy egy magyar iparvállalatot csekély hibáért meghurcoljanak. Ezt nem szabad tenni. Még akkor sem igazságos egy megyebeli ipart megtojtani, ha némi kis hátrány származnék a városra. A város érdekei azonban most mit sem veszítenek.

Dr Döry Ferencz azt kívánja, hogy szakértőkkel vizsgáltsák meg az aszfaltozást.

Dr Kurländer Ede helyesli a tanács eljárását, hogy vigyáz a város érdekeire. A pertől nem félve, de mégis elfogadja a Hlatky indítványát.

Balogh Döme: ajánlja, hogy olyan utat választsanak, amely mindkét fél érdekeinek megfelel. Szorítsák rá a vállalatot a pótszerződés aláírására.

Dr Stokker József, dr Sonnenfeld Zsigmond és dr Vucskics Gyula elfogadják Hlatky indítványát. Utóbbi még az iránt intéz kérdést

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget tisztelettel értesíteni, hogy a mai kornak megfelelő

kárpitos és diszító

műhelyt

létesítettem, hol elfogadok minden a

szakmába vágó cikket a legegyszerűbbtől a legdizesebb kivitelben, szolid árak és szilárd munkáért kezeskedem. Kívánatra bárhol megjelenek csak kérem egy levelezőlapon értesíteni méltóztassanak.

kiváló tisztelettel

GYÖRFY JÓZSEF,

kárpitos és diszító mester.

Uj üzlet.

Györfy József

kárpitos és diszító

Szent János-u.

NAGYVÁRAD.

a tanácshoz, hogy mi lett már kilizetve a vállalkozó társulatnak.

Fekánovits Imre helyesli, hogy műszaki szempontból megvizsgáltassék a burkolat, még medig idegen speciális szakértő által. Lehet, hogy beigazolást nyer az, miszerint a burkolat ott is rossz, ahol most jónak látszik. Azután a jogügyi bizottság is foglalkozhat a kérdéssel.

Sipos Orbán ellenzi a szakértői vizsgálatot, mert ha az jónak találná, nehezebb volna később a helyzet, ha még is rossznak bizonyulna. Később akkor hiába tennék kifogást. Elfogadja a Hlatky indítványát.

Rimler Károly kimutatja, hogy a tanács nem volt a vállalat ellen, mert akkor egyszerűen felbontotta volna a szerződést, a 11. pont alapján. Hónapok óta tárgyaltak a vállalkozókkal. Ismerteti a dolgot s ő is kéri, hogy az ügyet tegyék át a jogügyi bizottsághoz.

Többek hozzászólása után a közgyűlés Hlatky Endre indítványára a jogügyi szakbizottságnak adta ki az ügyet.

A villamos vasut ügye.

A városi tanács előterjesztést tett a villamos vasut megállóhelyei és menetdíjai tárgyában. E szerint az 1-ső vonalon három vonalszakasz lesz: Kórház, Szent László-tér, Rhédey-kert; — a 2-ik vonalon két szakasz: Vitéz-utca, Honvédlaktanya; — a 3-ik vonalon három szakasz: Torna-utca, Templomtér, Velencei állomás.

A menetdíjat 8, 16 és 24 fillérben javasolta megállapítani, úgy, hogy átszállásnál a jegyek érvényesek. A megállóhelyeket már közöltük.

Dr Kurländer Ede nem fogadja el a menetdíjakat s matematikailag igyekszik kimutatni, hogy előnyösebb a társaság által óhajtott 10 és 20 filléres menetdíj. A szegény nép csak szabb utra használja a villamos vasutat.

Hlatky Endre nem győzte meg *Kurländer*-t. A szegény ember gyalog megy. A vasut magasabb haszonért akarja a 10 és 20 fillért. Míg a tapasztalat mást nem mutat, megmarad a szerződés mellett.

Dr Radó Ignác a 10 és 20 filléres tétel mellett van, a szegény nép érdekében. A pénzvisszaadás nehézségeit fejtegeti s a közönség zönségét kényelmét óhajtja.

Schwarcs Izidor azt kifogásolja csupán, hogy a vasutállomásokat érintő szakaszokon mindég 20 fillért kellene fizetni.

Dr Hoványi Gyula hosszasan és behatóan foglalkozott a kérdéssel czáfolta *Kurländer* számadatait. A szerződés szerinti díjtételek megállapítása előrelátásból szükséges, ha a vasut kifejldik 25 kilométerre. A tanács javaslata mellett szól. A vasut érdeke is, hogy olcsó legyen a menetdíj mert ezáltal tömegesebb lesz a forgalom. Majd *Radó* érveit czáfolja. A tanács javaslata kielégíti a közönséget is, a vállalatot is.

Dr Hoványi Géza kijelenti, hogy ő forszírozta a 10 és 20 filléres díjakat, mert erre a gyakorlati tapasztalat vezet. Az apró pénzzel bánás nehézkes, ezért kell az egységes összegű megállapítás. A szegény ember használja leginkább a leghosszabb vonalat. A vasut jövője abban van, hogy a szegény iparosok és kereskedők tömegesen vegyék igénybe.

Gábel Jakab és *Dr Hoványi Gyula* hozzászólása után

Rimler Károly azon nézetének ad kifejezést, hogy ha a tapasztalatok után kívánatos lesz, megváltoztatják a menetdíjakat. A város bizonyára méltányos lesz a vállalattal szemben.

Dr Vucskics Gyula azon közóhainak adott kifejezést, hogy a honvéd kiegészítő parancsnokság épülete helyett, az Ujsor-torkolatánál legyen ez a megállóhely.

Weiss Károly, *Dr Sonnenfeld Zsigmond*, *Schwarcs Izidor* és *Dr Stocker József* szólottak meg a kérdéshez s a többség a tanács javaslatát fogadta el.

Interpelláció

Hat óra elmúlt, mikor *Dr Hoványi Gyula* előadta interpellációját. A közgyűlés elhatá-

rozta, hogy a Nagyváradi Takarékpénztár épülete és a Sas között koczkakő járdát épített s most azt látja, hogy a járda helyére állították a villamos vasut állomási bódéját. Így a létesítendő járdán nem lehet közlekedni. Erre nézve kér kötelező nyilatkozatot a polgármestertől.

Rimler Károly a jövő közgyűlésre tüzi ki a kérdés tárgyalását, mivel az ügy előzetes tárgyalásában annak idején betegsége miatt nem folyt be.

Dr Hoványi Gyula köszönettel tudomásul vette.

Az interpelláció után, bár a bizottsági tagok nagy része eltávozott, folytatták a tárgyalást.

A villamos telep részére szükséges újabb 900 lóerejű gépre három pályázat érkezett be, amelyek közül a szakértők véleménye szerint a legolcsóbb a Ganz-cég ajánlata 185,725 koronával.

Többek hozzászólása után megbízták a tanácsot, hogy a Ganz-céggel kösse meg a szerződést.

A városháza terv-pályázatán nyert díjakat az illetőknek kiadták.

A biharmegyei gazdasági egyesületnek az ősszel rendezendő gazdasági kiállításra a Városligetet átengedték s a kiállítás céljaira 1200 korona összeget szavaztak meg.

Hillinger Lipót, a Sas bérlője 7000 korona hátralékos bérösszeg elengedését kérte, de a tanács csak 4000 korona elengedését javasolta.

Többek hozzászólása után, *Becskay Lajos* indítványára azonban 8050 koronát engedett a közgyűlés, tehát többet, mint amennyit *Hillinger* kért.

Esté 7 órakor a közgyűlést az elnök be-rekesztette; a hátralevő ügyek tárgyalását ma délután folytatják.

Választási mozgalmak.

Huzella Gyula visszalépése.

Barabás Béla jelölésének hírére *Huzella Gyula* visszalépett a képviselőjelöltségtől, melyet hívei ajánlottak fel neki. Visszalépését a következő, *Barabás Bélához* intézett nyílt levélben jelenti be:

Igen tisztelt Barátom!

Alkotmányos életünk 1899 óta huzódó váltságának megoldásául szociológusaink akkor népszerűtlen csoportja egyedül az általános, egyenlő, titkos választójogot jelölte meg. Az előző, a szociológusoknál is népszerűtlenebb kormány e tudományos alapon megállapított megoldási eszközt magáévá tette.

Te benned, igen tisztelt Barátom, ki az 1848-as párt aelnöke vagy, megvolt az erkölcsi bátorság, hogy e kettős népszerűtlenség dacára kezdettől fogva elfogadtad alkotmányunk demokratikus kifejlesztésének e legelső eszközét. Megvalósításában pedig, nem riadván vissza sokak rossz példaadásától, az általános, egyenlő, titkos választójog ligájában velünk együtt működöttél.

En, aki az 1867-ki, tehát a tieddel ellentétes közjogi alapon állok, ennek dacára, épen úgy, mint Te, elejétől fogva az alkotmány demokratikus irányu kiépítésében működtem közre teljes meggyőződésemmel, abból indulva ki, hogy a pártkeretek merev formái fölött áll a nemzet java.

Most úgy a kinevezett kormány, mint a Felső az általunk helyesnek ismert, a választójog ligájában mindkettőnk által követelt általános, egyenlő, titkos választójog megvalósítása alapján áll.

Sőt az ezennel május 19-re összehívott országgyűlésnek egyedüli lényeges feladatát az általános, egyenlő, titkos választójog megvalósítása képezi.

Ebben a munkában tehát Te, aki elég

bátor voltál velem együtt a „hazaárulás” vádjával is szembe szállani, mint Nagyváradi város képviselője csakis oly irányban fogsz működni, aminőben én azt magam is tenni tudnám.

Arra való tekintettel, hogy a most összehívott országgyűlés működése eleve körül van írva és hogy azon a téren, amelyen a tevékenység lehetősége ezuttal fenforog, Te velem együtt egy cél felé törekedtél és törekszel: én a Te és az általunk közösen képviselt eszme érdekében a jelöltségtől ezennel visszalépek.

Teszem ezt a pártzenvedélyek fölé emelkedve, mert az eszme megvalósulása fontosabb előttem, mint egyéniségem érvényesítése.

Teszem ezt annál inkább, mert elhatározásomnak fentebb kifejtett indokainál nem kisebb súlyal esik latba az az elismerés, amelyet a haza minden polgárának éreznie kell akkor, amikor azt az eredményes munkát mérlegeli, amelyet Te, igen tisztelt Barátom, megzavart parlamenti viszonyaink egyensúlyának helyreállítása tekintetében oly áldásosan kifejtettél. Nem tagadhatom el azt, hogy magam is ezeknek az elismerőknek táborához tartozom s ez is az oka annak, hogy bár a 67-es alap megvédelmezésének szempontjából a függetlenségipárt bármely más jelöltjével szemben a harcot felvettem volna, ezt Veled, a békeszerzővel szemben nem teszem.

Most, az újjáalakulás küszöbén pártkülönbség nélkül kell összelelkeznie a komoly tudásnak a lelkesedéssel. Hordjuk féltékenység nélkül, a mult feledésével, de a jövőbe való belepillantással a téglákat államunk demokratikus épületének fundamentumához.

Kérlek igen tisztelt barátom, a mindkettőnk által szeretett város, Nagyváradi érdekében, fogadd el és tartsd is meg a neked felajánlott mandátumot és így ne engedd, hogy Nagyváradi városának polgárai két választás izgalmainak legyenek kitéve.

Nagyváradi, 1906. április hó 19-én.

Hazafias üdvözlettel:

Huzella Gyula.

Ez a visszalépés bizonyára elismerésre tarthat számot Nagyváradi polgársága részéről, így — Bokányiéknak számba nem vehető próbálkozásától eltekintve — egyhangu választásra van kilátás, ami nem történt Váradon emberemlékezet óta.

A megyében.

Magyarcsékn *Korda Andor* lett a hivatalos koalíciós jelölt, függetlenségi programmal. — *Ugrán* a koalíció hivatalos jelöltje *Halász Lajos* dr nagyváradi lapszerkesztő, függetlenségi programmal, kinek érdekében *Kossuth Ferencz* a szövöttek pártok vezérőlbizottsága nevében megleghangu ajánlólevelet intézett a kerület polgáraihoz.

Az országban.

Abauj-Tornamegye. A görgői kerületben *Várady Károly* volt képviselőt jelölték függetlenségi programmal, a szimi kerületben az alkotmánypárti *Hadik János* gróftól.

Alsófehérmegye. Az alvinczi kerületben függetlenségi jelölt *Erdős Armand*. Nemzetiségi ellenjelöltje lesz.

Aradmegye, *Kisjenőn Lázár Zoárd* dr a jelöltségtől visszalépett, helyette ugyancsak függetlenségi programmal *Lengyel Sándor* dr tenovai főszolgabíró lépett föl.

Bács-Bodrogmegye. Ujvidéken *Teleki Arvéd* gróf szerb-radikális ellenjelöltje *Popovics Bózsó* verseczi görögkeleti lelkész, volt ujvidéki nemzetiségi pártvezér. *Goldner Adolf* dr a szociáldemokraták léptették föl. Vasárnap tartja programbeszédét.

Csikmegye *Csikszerdán* jelölték: *Györgypál Domokos* volt függetlenségi képviselőt és *Nagy Imre* gazdasági előadót. *Csikkarostalván* *Török Ferencz* plebános, a volt függetlenségi képviselő, ellenjelölt nélkül. *Gyergyószentmiklóson* *Sámeji Vilmos* a régi függetlenségi képviselő. Szintén egyhangu választás e 6 néz.

Csikszentmártonban Bachkor Károly egyetemi tanár, ellenjelöltje a függetlenségi dr Nagy György.

Csongrádmegye. Szegeden Bánffy ellen fölépített Kmetsz Károly egyetemi tanár, volt függetlenségi képviselő.

Fiume. Aa autonomisták csoportja Zanella Richárd polgári iskolai tanárt, volt disszidens képviselőt jelölte. A magyarság, a horvátság és olaszok túlnyomó része Zanella ellen 48-as jelölést állít. Megbizottjaik már Budapestre utaztak, hogy vagy Ugron Gábort, vagy Apáthy Istvánt kérjék fel a jelöltség elfogadására.

Gömörmegye. A rimaszombati kerület hivatalos alkotmánypárti jelöltje Bernáth István közgazdasági író.

Hunyadmegye. A hátszegi kerületben legújabb jelölt Hollaky Artur, Udvarhelymegye volt főispánja, akit Petroszényban kndidáltak.

Máramarosmegye. Máramarossziget: Lator Sándor dr. volt szabadelví képviselő az egyedüli jelölt — függetlenségi programmal Técső: Novák Dániel földbirtokos, függetlenségi programmal. Felsővíssó: Nagy Ferencz dr, volt államtitkár, alkotmánypárti. Sugatag: Mihályi Péter alkotmánypárti, Papp József dr ügyvéd függetlenségi. Huszt: Negre László — pártonkivüli (!), Dudics Miklós görögkatholikus lelkész függetlenségi.

Nyitramegye. Zsámbokréten hivatalos néppárti jelölt Rakovszky Béla.

Pestmegye. A fővárosban az I., II., IV., VII. és IX kerületben majdnem kétszáz fős függetlenségipárt egyhangú győzelme, amit a megfelelő visszalépések előznek meg. A III. kerületben az alkotmánypárt programja alatt próbálkoznak sokan. Az ötödik kerület Sándor Pál monopóliuma. A hatodikbaa marad a demokrata Vázsonyi, a koalíció kötelékén belül. A Józsefvárosban pedig légió a jelöltek száma, akik mind függetlenségek.

A ráczkevei kerület hivatalos jelöltje a volt képviselő, Misoga Sándor fővárosi szabómester, aki azonban nagyon népszerűtlen. Ellenjelöltje ugyancsak függetlenségi programmal Liptay Sándor a járás volt főszolgabírója.

Szolnokmegye. Karczag. A függetlenségi polgárok egy része Madarász Imrével szemben Partantus Abraham Dezső dr debreczeni ref. egyházmegyei bírót jelölte.

Tolnamegye. A szakcsi kerületben Lexa Zénó mérnök, pártelnök a függetlenségi jelölt. Szluha János volt képviselő nem lép föl.

Trencsénmegye. Várnán a néppárt hivatalos jelöltje Ermszt Sándor dr volt a képviselő.

Torontálmegye. A b'nátkomlói kerület eddigi képviselője Belitska Béni, aki öt cikluson át képviselte kerületét, választóihoz nyílt levelet intézett, melyben közölte, hogy mivel lelkiismeretével nem bírja összeegyeztetni, hogy a szabadelvűpárt feloszlata után más párthoz csatlakozzék, nem lép fel újra. Zombolyán, hír szerint Stokker József dr nagyváradi jónévi ügyvéd lesz a függetlenségi jelölt. A hírt fontartással közöljük.

Turócsmegye. Stubnyán Szolarik Vilmos dr függetlenségi jelölt visszalépése után az alkotmánypárti ifju Justh György mérkőzik Mudrony Pállal.

Zalamegye. Tapolczáról 130 főnyi küldöttség tisztelgett Darányi Ignác földmívelési miniszternél, aki a jelölést elfogadta.

A megyei központi választmány ülése.

Biharmegye központi választmánya tegnap délelőtti ülést tartott, melyen jelen voltak dr Miskolcay Ferencz alispán elnöke alatt:

Keszthelyi Zoltán, Jancsó Dezső, Balogh Lajos, Fráter Kálmán, Jerzsák István, Wertheimstein Alfréd, Wallner Ödön, Papp János, Csiffra Gerő, Olasz Elemér, Zigre Miklós, Hegyesi Márton, Miskolcay Árpád, Markovits Károly, Balogh János.

Az ülésen a választásokra kiküldendő bi-

zottságokat választották meg. A választás, illetve jelölés folytán a következőképpen alakultak meg a bizottságok.

Bihari kerületben.

Választási elnök Udvarhelyi Béla, jegyző Váry András. A II. szavazatszedő küldöttség elnöke dr Péchy Károly, jegyzője Fodor Gyula. Helyettes elnökök: Bartos Gábor és Polyák Károly, jegyzők Szokoly István és Herczeg János.

Bárándi kerületben.

Választási elnök dr Buday József, jegyző Futó József. A II. küldöttség elnöke Kozma Zsigmond, jegyzője Ötvös Károly. Helyettes elnökök Racsek János és Lakay Arzén, jegyzők Czövek Ödön és Fülöp Gusztáv.

Belényesi kerületben.

Választási elnök Tamásfalvy Thury Ignác, jegyző Drágán Sándor. A II. küldöttség elnöke Györi Géza, jegyzője Körner József. Helyettes elnökök Bottyán Pál és Illés Albert, jegyzők Papp József és Rózsa László.

Szekelyhídi kerületben.

Választási elnök Keszthelyi Zoltán, jegyző Tardy József. A II. küldöttség elnöke Pankert Mihály, jegyző Jakab Rezső. Helyettes elnökök Babos János és Erős Zoltán, jegyzők Molnár Béla és Király Béla.

Nagyszalontai kerületben.

Választási elnök: Szikszay Lajos, jegyző Nagy Zoltán, a II. küldöttség elnöke: Leidl Henrik, jegyzője Diószeghy Károly, Helyettes elnök: Czeilik György és Balog György, jegyzők Vagner Ferencz és Kis Antal.

Élesdi kerületben.

Választási elnök: Ertsey Péter, jegyző Herczeg Kálmán, a II. küldöttség elnöke: Kocsis Béla, jegyzője Nagy Imre. Helyettes elnök: Biczi János és Nánási Imre, jegyzők Osváth Jenő és Dienes József.

Berettyóújfalui kerületben.

Választási elnök: Csapó Dezső, jegyző Kerekes Gyula. A II. küldöttség elnöke: Szigeti Elek, jegyzője: Gyarmati József. Helyettes elnök: Réthy Kálmán, Tardy György, jegyzők Kántor Károly és Farkas Kálmán.

Ugrai kerületben.

Választási elnök; dr Gyöngyössy István, jegyző: Nagy Imre, a II. küldöttség elnöke: dr Márk Ferencz, jegyzője Katona Imre. Helyettes elnök: Scholcz Gábor és Schwázer Ferencz, jegyzők: Székelyhídi Károly és Kovács Győző.

Hosszupályi kerületben.

Választási elnök: Móricz Ernő, jegyző: Kovács Gyula. A II. küldöttség elnöke: Fráter Ákos, jegyzője Fülöp Péter. Helyettes elnök: Körffy Ferencz, Csigi Andor, jegyzők: Peley József, Fibik István.

Tenkei kerületben.

Választási elnök: Szathmáry Király Andor, jegyző Ötvös Béla. A II. küldöttség elnöke: Detrich Endre, jegyzője: Tildán Aurél. Helyettes elnökök: Somogyi Géza, Szabó Sándor, jegyzők: Hanák Sándor, Reviczky Károly.

Magyarcsékei kerületben.

Választási elnök: dr Örley György, jegyző: Klósz Antal. A II. küldöttség elnöke: Vertán Zoltán, jegyzője: Argyelán Jenő. Helyettes elnökök: Venter Jenő, Gál István, jegyzők: Simay Lajos, Tamás Traján.

Margittai kerületben.

Választási elnök: Bónyi Adorján, jegyző: Gencz József. A II. küldöttség elnöke: dr Andrássy Ernő, jegyzője: Leelőssy János. Helyettes elnökök: dr Pálffy Gyula, Horváth István, jegyzők: Horváth Lajos és Dobozy Mihály.

A küldöttségek meghatározása után ki-mondotta a választmány, hogy a választások május 2-án lesznek megtartva és nem 3-án, minthogy hírlett. Majd utasítva lett az alispán, hogy a választási elnököket hívja fel, a választási helyiségek megjelölésére. Ugyancsak utasított az alispán arra is, hogy a főszolgabírák jelentései alapján a választási helyekre a szükséges karhatalom kirendeléséről idejében gondoskodjék. A központi választmány az eddigi beosztáson csupán annyit változtatott, hogy a belényesi kerület I. küldöttségétől Meziád és Kebeds községeket a második küldöttséghez sorozta.

A választmány a karhatalom igénybevétele-re vonatkozó határozatához képest tegnap délután az alispán meg is tette az intézkedéseket. Felhívta a főszolgabírókat, hogy az igénybe veendő karhatalom mennyiségére vonatkozó jelentésüket még ma délután tegyék meg.

Tudomásunk szerint egyedül a hosszupályi kerületben lesz szükség karhatalomra, azonban a többi kerületbe is lesz kirendelve készütség, ha nem is katonaság, de csendőrség.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Április 20. A mérnökegyet előadása a városházán
Május 3. Képviselőválasztás Nagyváradon.
Május 5. Kath. Liceum estélye a főgimnáziumban este 6 órakor.

Tisztelettel kérjük vidéki előfizetőinket, hogy ugy hátralékban levő, valamint a jelen negyedre szóló előfizetéseiket mielőbb beküldeni sziveskedjenek, hogy a lap szétküldésében fennakadás ne történjék.

* **Püspöki konferencia.** A püspöki kar tegnap a budapesti központi papnevelőben Samassa József dr egri bibornok-érsek elnöke alatt konferenciát tartott, amelyen kiváló fontosságú kérdések kerültek megvitatásra. Igy különösen a káté ügye, valamint a katolikus alapok kérdése.

* **A városi irodaigazgató fizetése.** A városi fizetésrendezések alkalmával a meghozott javaslatok egyes tisztviselőkre hátrányosok. Igy például az irodaigazgató fizetése sem méltányos. Ugyanis az új fizetési rendszer szerint az irodaigazgató fizetése az I. osztályu irodatisztekkel jön egyvonalba, sőt idővel megtörténhetik, hogy egy idősebb irodatiszt magasabb fizetésben részesül, mint hivatali főnöke az irodaigazgató. Ez hátrányos a főnöki tekintélyre is. Ez ügyben különben Kelepecz Dezső városi irodaigazgató most kérelemmel járult a városi tanácshoz, hogy az irodaigazgatói fizetés a méltányos és jogos rangfokozat szerint történjék. A tanács valószínűleg méltányolni fogja a kérelmet annyival is inkább, mivel az irodaigazgató az anyakönyvvezetői teendőket is teljesíti, mely akció után járó fizetés nem tudatik be a nyugdíjba. Talán helyes volna, ha esetleg oly módon lenne javítva a fizetés, hogy az anyakönyvi teendők után járó fizetés után is ese-

dékes volna a nyugdíj, vagy pedig az irodai igazgatói fizetés a jelenlegi fokozatból kivételnék és a magasabb fizetési osztályba soroztatnák.

* **Kossuth levele Szokolyhoz.** Kossuth Ferenczet kereskedelmi miniszterre történt kinevezése alkalmából, a nagyváradi függetlenségi párt nevében Szokoly Tamás pártelnök üdvözölte. Ez üdvözlésre most válaszolt a kereskedelmi miniszter. A választ a következőkben adjuk.

Tisztelt Elnök Ur!

Kereskedelmi miniszterre történt kinevezetése alkalmával nyilvánított szíves üdvözléért fogadja őszinte köszönetem kifejezését.

Mondanom sem kell, hogy a vezetésemre bízott ügyeket erős kézzel abba az irányba vezetem, ahol az önálló magyar államiság magasabb összessége, az önzetlen hazafiság és erejével felépül.

A miniszteri székben maradok, a mi voltam, a magyar függetlenségi eszme törhetlen harcosa, bár tekintetbe kell vennem és fogom is venni, hogy a kormány adott czélokért alakult és ehhez kell nekem is alkalmazkodnom.

Hazafias üdvözléssel:

Kossuth s. k.

* **Felolvasás a főzőiskola ügyében.** Vasárnap, f. hó 22 én délelőtt 11 órakor, a városháza nagytermében *Rosenberg* Augusta urnő székesfővárosi tanárnő a modern magyar nő szociális munkakötettségéről tart nyilvános felolvasást. Az érdekesnek ígérkező felolvasásra a Bottó féle főzőiskola pártolói nevében a következők urnők bocsátottak ki meghívót: Sável Kálmán, Br. Gerliczy Félixné, özv. ifj. Schwarcz Ábrahám, Sal Ferenczné, Nadányi Károlyné, Frankó Endréné, Rechten Bauer Zsófia, Darvassy Lajosné, Medvigy Mihályné, Hlatky Endréné, özv. Bulyovszky Józsefné, Pálly Lajosné, Bordé Ferenczné, özv. Személyi Kálmán, Lukács Odónné, Molnár Gézáné.

* **Névváltozás.** Günsberger Ferenc nagyváradi lakos nevének Gönczire kért névmagyarosítást iránt beadott kérelmét a miniszter jóváhagyta, illetve a névváltoztatást engedélyezte.

* **Halálozás.** Neumann Bernát oláhszentmiklósi lakos életének 76-ik évében április 17-én meghalt. Az elhunytat számos rokon gyászolja.

* **Tüzlárma.** Oriási tüzlárma verte fel tegnap este hét órakor az Apáca utca csöndes lakóit. A tüzoltók kocsijának éles csilingelése valóságos emberáradatot hömpölygтетett maga után. A tüzoltóság tegnap este tüzjelzést kapott a Halász-utczáról. A jelzésre azonnal kivonult egy szerkocsi a tüzoltókkal, azonban a jelzett helyen nyoma sem volt a tűznek, minek következtében a félrevezett tüzoltóság visszavonult.

* **A Laporta malom ügye.** A város tulajdonát képező Laporta malom, mely az illatos Pecze partján dülledezik, jelenleg Schopper György bérletében van, meg nincs. A bérlő és a város között ugyanis szerződés nincs. E miatt a bérlő semmi tatatozást nem teljesít a malmon mivel a város bármikor felmondhatja a bérletet, ez esetben pedig az eszközölt javítások, melyek költséggel járnak, kárba vesznek. Tegnap kérelemmel járult a bérlő a városi tanácshoz, hogy az amugy is rozoga, ugyszólván életveszélyes malmot a város adja el, esetleg adja szerződés kapcsán bérbe. Schopper hajlandó a malmot megvenni, mely esetben ujjáépíttetné azt és a Pecze szabályozása alkalmával a szabályozáshoz szükséges területet a város által adott összeg értékében a városnak visszaszármaztatja. Ha pedig a város bérbe akarja adni a malmot úgy is hajlandó azt megtartani, azonban szerződés mellett.

Ismét a Bottó hagyaték.

A »Szabadság« és »Nagyváradi Napló« husvétii számában megjelent: »Harcz a Bottó-féle hagyaték körül« című közleményekre a következő megjegyzéseket tesszük.

Az előttünk levő Bottó-féle végrendelet a főzőiskolára vonatkozó részére szösz szerint azt mondja:

»Hogy a fentt maradó vagyon, évi kamatai képezik alapját a Nagy Körös-utca 707. sz. házamban felállítandó főzőiskolának, melyben a főzni tanulni járó leányok és hagyományos testvéreim és rokonaim és azok utódai is, ha élvezni akarják azt, amit tanulás okából főztek, délbe és este felélvezzék! . . .

Azért kívántam javaimból ily iskolát létesíteni, mert nagyon kevés nő az, ki férjének nagyon sok pénzébe kerülő ételhez valókból, jó, ehető ételt tud készíteni.

Ha ezen főzőiskola intézményem pártolás hiánya miatt nem válna be és tennt nem állhatna, akkor az erre szánt vagyombeli alap szolgáljon oly intézmény alapjául, Nagy Körös-utcai házammal együtt, minő a Csesztivó intézet, azonban ezzel már csak nevem fenntartása végett is, összecsatolható soha sem lehetend!

A végrendelező most idézett akaratából nyilvánvaló, hogy nem cselédképzés, avagy lelelenczházi árvák, hanem hitfelekezeti különbség nélkül Nagyvárad összes leányai érdekében rendeltetik egy főző-iskola felállítása annyival is inkább, mert a végrendelező rokonai igen derék, tisztességes polgárok, akik nem jöhetnek cselédszámba és azok, valamint utódaik nem zárhatók el, a végrendelezésben felállított jogaikról. Természetes, hogy ezzel nincs kizárva, hogy árvaházbeli növendékek is a főzőiskolába fel ne vétethessenek.

Igy tehát, míg pártolás mellett a főzőiskola felállítható, a Bottó-féle vagyon tömeg, bármely más humánus célra nem fordítható.

A főző iskola pártolói, ismerve ezt a rendelkezést s mert nők közreműködése nélkül nem is képzelhető egy főzőiskola felállítása és fenntartása, léptek föl és indították meg e mozgalmat, hogy így pártolás hiánya miatt ne következhessek be a második feltétel s egyzersmind a hagyományosok érdekei is megóvva legyenek.

A fentiekből és a »Nagyvárad« »Tiszántul« valamint a »Szabadság« című lapok hársábjain közzétett két rövid közleményből, annak, aki elolvasta, tisztában kell lennie, hogy általunk nem »luxus főzőiskola« (minő Budapesten a 30. közül is csak egy van) felállítása czéloztatik, hanem takarékos, szorgalmas, értelmes és igyekvő gazdasszony nevelése, kik családjainak erkölcsi vezetőivé legyenek.

Tehát nem mi harcolunk, kik a jog, törvény és igazság terén állunk, hanem a fentti közleményeket közzé tevők harcolnak, czéltalanul és tárgyilagosság helyett, személyeskedve. Mi ezt nem követve, csak sajnálatunknak adunk kifejezést, hogy egy nemes, a női nemet felemelő mozgalom megindítóiról önző czélokot tételeznek fel, mely feltevés azokra száll vissza, kik élettapasztalataikból, nemes czélokért való önzetlen törekvést nem ismernek.

A czél oly szép és nemes, a miért a főzőiskola pártolói küzdenek, hogy ezt nem tudja megakadályozni senki, elősegíteni pedig mindenkinek, különösen a nőknek erkölcsi kötelessége.

A Bottó-féle főzőiskola pártolói.

EGYESÜLETEK.

A mérnök egyesület közgyűlése. A következő sorok közlésére kérttünk föl. A nagyváradi mérnök egyesület tagjait felkérem hogy a 17-éről ma este 6 órára elhalasztott közgyűlésen tekintettel a kitzúzott tárgyak fontosságára lehetőleg teljes számban megjelenni sziveskedjenek. — Nagy Sándor egyesületi titkár.

Uj munkásegyletelek. A beregszászi keresztény munkásegylet alapszabályait a belügyminiszter láttaozta. Mint ismeretes közelebről történt a csorvási keresztény munkásegylet alapszabályainak láttaozása is. A csorvási egyesület tudvalevőleg a legelső munkásegylete egyházmegyénknek; mostanában már újabb két egyesület alakult Békésmegyében. Ezek most várják alapszabályaik jóváhagyását.

SZINHÁZ.

Heti műsor.

Péntek: Gül Baba. B.
Szombat: A baba. C.
Vasárnap: János vitéz.

A titok. Ujházy vendégfellepte óta nem láttuk ezt a kissé érzélgős vigjátékot. A meseter akkori szerepével most Tihanyi birkózott meg, még pedig sikerrel. Az öreg nagypapa kedélyességét lehető leghivebben eltalálta, habár az érzésebb jeleneteknél (kis Róbert betegségének elbeszélése) még több közvetlenség kellett volna. Igen jó alakítás volt *Fehér Gyuláé*, aki minden felléptével igen szép tehetség és alapos készütség jelét adta. Bemutatózó is volt: — *Körmendy Kálmán*. Igyekvő, de még kezdőnek látszó színész akinek sokat kell tanulnia, hogy az elfogultságtól megszabaduljon. Kisebb szerepeken kezdve, később szebb sikerei is lehetnek. A többi szerep többnyire a régi jó kezekben volt.

Gül-Baba — Hoffmann meséi. Károlyi Leona közbejött rekedtsége elmúlt, ma este már énekelhet. »Gül-Baba« kerül ma előadásra B. bérletben Károlyi Leonával Gábor lantos szerepében. A szerdáról elmaradt »Hoffmann meséi« holnap este kerül előadásra, Stélie-Olimpia-Antonia hármas női szerepét Károlyi Leona, Hoffmant Torónyi Gyula, Lindorff hármas férfi szerepét pedig Oláh Gyula játssza. — Vasárnap este »János vitéz« megy Károlyi Leonával.

A nap hőse. A Vigszínház egyik legújabb pompás műsordarabja foglalkoztatja szorgalmasan a vigjátéki személyzetet. »A nap hőse« Kadelburg-féle bohózat lesz a színház legközelebbi ujdonsága, a próbák már javában folynak.

NYILTTÉR.

TÖRT SZÁMOK

TANITÁSA ÉS TANULÁSA
közéiskolába készülő
tanulók, kisiparosok
és kigazdák számára.

Irtá: **RÁTKAY JÓZSEF.**

Kapható a

Szent László nyomdában.

Szilágyi Dezső-utca 5. sz.

Ára 20 fillér.

Vidékre 25 fillér előleges beutódással
mellett bérmentesen küldetik meg.

Uj étterem és sör-csarnok.

Van szerencsém Nagyvárad város és környéke t. uriközönségének b. tudomására hozni, hogy a

Rimanóczy éttermet

teljesen újjáalakítva, kibővitve és külön

polgári sörcsarnok-

kal a legmodernebbül berendezve, megnyitottam.

A mikor városunk e legújabb helyiségeit óriási áldozatokkal nem kímélve a t. közönség rendelkezésére bocsájtottam, bizalommal kérem szakértelmem és ismeretségem alapján a n. é. közönség szives támogatását.

Tisztelettel

Özv Karner Gyuláné.

Izletes zóna-villásreggeli.

Folyton frissen csapolt Dreher sör!

Igazságszolgáltatás.

Királysértés az esküdtzék előtt Tegnapra volt kitűzve Benedek Árpád királysértés miatti tárgyalása az esküdtzék elé. Azonban a vádlott nem jelent meg, minek következtében a tárgyalást elnapolták és a törvényszék, mint esküdtbiróság elrendelte a vádlottnak hivatalból leendő orvosi felülvizsgálatát.

REGÉNYCSARNOK.

Gyorgyejev Foma.

Irta: Gorkij Maxim 68.

Foma lehajtott a fejét, sötéten nézett Majakinra s összerándult?

— Bezárát . . . Nem fog sajnálni . . .

— Ha komolyan ellenem szegülsz, nekem is komolyan kell fellépnem . . . Szavamat adtam atyádnak, hogy embert faragok belőled . . . Meg is próbálom, de ha nem akarsz, hogy ember legyen belőled, vasra veretlek . . . Majd megálsz akkor a magad lábán . . . Különbösen pedig tudom, hogy amit beszélsz, azt a részegség adja a szádba, vagy rossz kedved. De ha nem férsz a bőrödbe s botrányos életedet tovább folytatod, elharácsolod apád vagyonát, akkor majd betakarom a fejedet. Nem jó velem tréfálni.

Majakin nagyon barátságosan beszélt. Arcának redői fölfelé húzódtak, szemeiben gunyos mosoly látszott. Homlokán **sajátságos** mintát alkottak a redők s fölkuaszták a tar koponyájáig. Arcza mozdulatlan és kegyetlen volt s Foma lelke fázott és borzongott tőle.

— Tehát sehova sem mehetek? kérdezte Foma sötéten. Minden utat elzár előlem?

— Van egy ut, amelyen mehetsz. Menj azon. Majd én vezetlek. Nyugodt lehetsz, jól foglak vezetni. Oda fogsz élni, ahova kell.

Ez a tulságos önhittség s ez a folytonos henczégés dühösítette Fomát. Kezét a zsebébe mélyesztette, nehogy megverje az öreget. Aztán fölállt, összeszorította fogait s így szólt:

— Miért kérkedik mindig? Mi oka van rá? Hát a maga fia hol van? Hát a leánya? Oh! . . . Életművész! Okos ember vagy és mindent tudsz . . . Hát te minek vagy a világon? Minek halmozod föl a pénzedet? Te is megfogsz halni. Mi lesz akkor? Elfogtál, elzár-

tál, leenyűgöztél . . . Várj csak . . . Talán mégis kiszabadulok! Még nincs vége mindennek! Hát mit csináltál te egész életedben? Mit mondanak majd rólad, ha meghalsz? Apám házat építtetett. de te . . .

Majakin arcizmai reszkettek s arcza beteges, siránkozó kifejezést öltött. Kinyitotta a száját, de nem szólott, csodálkozva nézett Fomára.

— Igazold magadat! — kiáltotta Foma s mereven nézett Majakinra.

— Hallgass, tacskó, — mondta az öreg miközben idegesen vizsgálta a teremben ülő embereket.

— Mindent megmondtam. S most megyek! Foma föltette a sapkáját s gyűlöletesen nézett az öregre.

— Csak menj, majd utólérek. Ugy lessz ahogy én akarom, — mondta Majakin izgatottan.

— Én pedig dőzsölni fogok. Mindent elpredálok.

— Jó: majd meglátjuk.

— Isten veled, te hős! — mondta Foma mosolyogva.

— A viszontlátásra! Nem engedem a magamét, szeretem és téged is szeretlek. Sebaj mégis jó fiu vagy! — mondta Majakin halkán, mintha kifogyott volna a lélekzete.

— Ne szeress — tanits iukább . . . de te nem tudsz jóra tanítani! — mondta Foma, hátat fordított az öregnek s kiment a teremből

Jarassovics Jakab egyedül maradt a vendéglőben. Az asztal mellett ült, ráhajolt az asztalra s arabeszeket rajzolt rá, miközben az ujjával a szivarhamuban turkált. Hegyes feje egyre jobban ráhajolt az asztalra, mintha nem tudta volna elolvasni, vagy megérteni azt, amit kiszáradt ujjával az asztalra mázolt.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

A gabonatözsde határideje.

Budapest, április 19.

Buza okt. — — — —	16.82
Rozs okt.-re — — — —	17.12
Tengeri április 1906 — — — —	14.—
Zab ápr.-ra — — — —	13.64
Repeze aug.-ra — — — —	—

Értéktözsde.

Budapest, április 19

Osztrák hitelrészvény — — — —	678.—
Magyar hitelrészvény — — — —	796.—
Leszámitoló bank — — — —	506.—
Rimamurányi — — — —	525.—
Osztrák-m. államvasuti részvény — — — —	670.—
Közuti vasut — — — —	594.—
Városi villamos vasut — — — —	327.50

Hivatalos árfolyamok.

A budapesti áru- és értéktözsde 1906 április 19-én

Magyar aranyjárdék 4% — — — —	115.—
Magyar koronajárdék 4% — — — —	95.15
Magyar keleti vasuti államkötvény 4% — — — —	87.25
Magyar földtehermentesítési kötvény 4% — — — —	96.40
Horvát-szlavon földtehermentesítési kötvény — — — —	98.—
Magyar gyermekj. sorsjegy-kölcsön — — — —	2.18
Tisza-szab. és szegedi sorsjegy-kölcsön — — — —	161.—
Osztrák járadék papírban — — — —	100.—
Osztrák járadék ezüstben — — — —	1.01
Osztrák korona járadék — — — —	118.—
Osztrák járadék aranyban — — — —	170.50
1860. oszt. államsorsjegyek — — — —	1.60
Osztrák-magyar bankrészvény — — — —	16.40
Magyar hitelbank részvény — — — —	8.23
Osztrák hitelbank intézeti részvény — — — —	630.50
Osztrák magyar államvasuti részvény — — — —	685.75
20 frankos frankos (Napolendor) — — — —	14.02
Német birodalmi márka — — — —	117.35
London vista — — — —	240.35
Páris vista — — — —	95.80
20 márkás arany — — — —	23.48

Nagyváradai hetivásár.

A nagyváradai piacon 1906. április 16 és 17. napján tartott vásárban eladott természetények és élelmi szereknek árjegyzéke:

Tiszta buza 15.40 15.20 15.—	Kétszeres buza 13.— 12.80 12.60	Rozs 12.— 11.80. 11.60
Árpa 14.— 13.80 13.60	Zab 14.40 14.20 14.—	Tengeri 14.— 13.80 13.60
Borsó 44.—	Lencse 50.—	Bab 44.—
Köleskása 44.—	Burgonya 7.—	100 kiló lángliszt 27.—
Zsemlyelisz 26.40	Fehérkenyér 25.60	Barnakenyér 21.60
Széna fuvarral 6.20	Szalma fuvarral 1.80.	Só-zott szalonna 160.—
Zsup-szalma — 20.	Alom-szalma — 12.	1 köbméter bükkfa 8.—
Tölgyfa 8.—	Cserfa 8.—	1 kiló marhahus I. o. 1.32,
kiló marhahus II. o. 1.28	kiló marhahus III. o. 1.20	1 liter ó-bor 1.—,
1 liter új-bor 80.—	liter pálinka — 72,	1 liter szilvapálinka 1.60,
1 liter szesz 2.—	1 mm. kőszó 21.80.	1 mm. nyers faggyu 72.—
1 mmj olvaszt. faggyu 70 —.	1 mm. szappau 50.—	1 mm. birka gyapju —.
1 m m. magyar gyapjú 1 mm. —.	hltr. -bor 64 —.	1 hltr. ujbór 386
1 m m. mész mész 2.60	1 mm kemény faszén 3—	1 mm. puha faszén 3. 1 —
hltr. keupermag. —.	1 hltr. köles —.	1 hltr. repese —.
1 hektl. dió 40 —	1 hltr mugyoró —.	1 hltr. asztal szilva — 30
1 kg suvkuyu káposzta 40.	1 kg szelonna uyers 140	4 kg sertáshus 140
1 kg vereshagyma — 16	7 kg foghagyma — 54	1 kg borjú 220
1 Blg paprika 450	1 kg barna keuyér — 10	Egy liter kőolaj — 44.

Forgalmi kimutatás 1906. április 16—17.

Tiszta buza körülbelül 500 htl — Kétszeres buza 140 hltr Rozs 300 hltr Árpa 120 hltr Zab 331 hltr Tengeri 900 hltr burgonya 330 hltr.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Ia Raphiaháncs

eredeti bálák vételénél

65 koronáért

kapható Haldek budapesti magnagykereskedő nagyváradai raktárában (Kirschner és Deutsch szállító-cégénél.) 1881.

Köszvény- és rheumabetegeknek,

kik ezen betegségektől alaposan szabadulni akarnak, nem ajánlható elége a valódi Vilmos-féle köszvény és rhema elleni vértisztító tea. Készítője Wilhelm Ferencz gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállító, Neunkirchen, Alsó-Ausztria; a párisi és melbournei kiállításokon a legmagasabb díjjal — arany éremmel — lett kitüntetve. Kapható Franz Wilhelm, gyógyszerész, cs. és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria valamint a nevesebb gyógyszerárakban és drogueriákban.

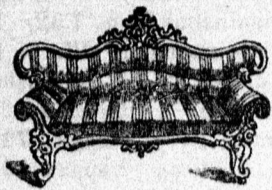
Kapható Franz Wilhelm gyógyszerész cs és kir. udvari szállítónál Neunkirchen, Alsó-Ausztria, valamint nevesebb gyógyszerárakban és drogueriákban.

A bútorgyártók figyelmébe.

Olcsó

bútor

gyári árban, kezeség mellett

háló-, ebédlő-,
szalon- és uri-
szoba berendezé-
sek, valamint az
egyres butordara-
bók a

Magyar Műbútorgyár

részvénytársaságnál

Nagyváradon, Fő u. elején.

Ipari és kereskedelmi vezető:

PORJESZ HERMAN.Teljes lakás-, szálloda- és kávéház-berendezé-
sek műipari vállalata. — Kívánatra tervek és
költségvetések.

Telefon 421 szám.

Ügyes

lapkihordónő
felvétetik

a

TISZÁNTÚL kiadóhivatalában.

Pesti hazai első takarékpénztár sorsjegyeket

napi árban elad s ezen sorsjegyekre
magas összegű

kölcsonöket nyújt

a legelőnyösebb feltételek mellett a

Polgári Takarékpénztár részvénytársaság

Nagyvárad, Kossuth-utca.

Nagyvárad város

VILLAMOS MŰVE

Értesíti a n. ér. izzólámpa körtéket tart raktáron 3. legfeljebb 3-4 watt fogyaszt-
közönséget, hogy izzólámpa körtéket tással egyértékűként, melyek legolcsóbb áron
kaphatók. A sima izzólámpa ára darabonként 72 fillér, homályos (mat), szines
fényképes-lámpák és mindennemű izzólámpa különlegességeit ugyancsak kártell áron
kerülnek eladásra. Ugyanott kaphatók nernst-lámpák és osmium-lámpák gyer-
vanként 1-5 watt fogyasztással.Csillárok, és villamosmotorok eredeti gyári
ivlámpák árak mellett

kaphatók. A villamos mű igazgatósága elvállalja

villamosvilágítási

és erőátviteli berendezések felszerelését, bővítését, átalakítását, javítását, ivlámpák kezelését, hozzávaló
szénpálcák szállítását, berakását és minden e szakmába vágó munkálatokat a legelőnyösebb ár mellett.

Nagyobb megrendeléseknél megfelelő engedmeny. Költségvetések ingyen.

Villamos szerelők felvétetnek a villamos műnél.

Moskovits Farkas és Társa

„Első nagyváradai czipő és csizmagyár“

A székesfővárosi m. kir. államrendőrség szerződéses szállítói

370 munkás és alkalmazott. Fiók gyártelep Budapesten, Tanoncz internátus 24 belakó, 18 bejáró tanoncz.

Készítünk kizárólag kézimunkával a legfinomabb s legtartósabb kivitelben

férfi, női,

és gyermek-

czipőket, csizmákatfrancia angol és
amerikai szabás sze-
rint s ezeket:

eredeti gyári szabott árakon

Nagyvárad, Kossuth-u. 5. számú saját házunkban
(volt rendőrségi épület) kicsinybeni eladási
üzletünkben árusítjuk.Különleges lábbeliek. Katonatisztek. Gazdászok. Vasuti és posta-
tisztek. Csendőrök és pénzügyőrök részére.